

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування для вступників на навчання за освітньою програмою підготовки бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»

Навчально-науковий інститут: **Гуманітарних та соціальних наук (ІГСН)**

Код, спеціальність: **055 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії**

Фахові дисципліни:

- **Політологія**
- **Країнознавство**

1. Вступ

Вступні випробування проводяться фаховою атестаційною комісією для осіб, які закінчили ВНЗ I-II рівнів акредитації та отримали диплом за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» і вступають на спеціальність 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» і бажають навчатися за нормативними термінами підготовки **бакалаврів**.

Метою підготовки фахівця у сфері міжнародних відносин є забезпечення потреби ринку праці України (головно її Західного регіону) у висококваліфікованих спеціалістах з міжнародних відносин для структурних підрозділів органів державної влади та місцевого самоврядування, посольств, консульських установ та візових центрів, представництв міжнародних організацій, інформаційно-аналітичних і консалтингових структур, вітчизняних та іноземних підприємств різних галузей, засобів масової інформації та центрів зв'язків з громадськістю тощо.

Студенти цієї спеціальності мають можливість засвоїти комплексну програму підготовки, що включає в себе ґрунтовні знання в галузі міжнародних відносин, країнознавства, політології, міжнародної економіки та права, іноземних мов тощо, а головне, з актуальних проблем зовнішньої політики України, держав Західної, Центральної та Східної Європи тощо.

Студенти, що отримають кваліфікацію «Фахівець із міжнародних відносин», здійснюючи свою професійну діяльність, сприятимуть налагодженню трансрегіональної співпраці, партнерських взаємин на двосторонньому та багатосторонньому рівнях; покращуватимуть міжкультурний обмін; втілюватимуть євроінтеграційний досвід з метою успішного проведення економічних та суспільно-політичних реформ в Україні, реалізацію її євроінтеграційного курсу; формуватимуть та поширюватимуть позитивний імідж України в системі міжнародних відносин.

Забезпечує кваліфіковану підготовку бакалаврів за спеціальністю 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» кафедра

політології та міжнародних відносин Інституту гуманітарних та соціальних наук.

Вступне випробування включає тестові завдання першого та другого рівнів складності з дисциплін фахового спрямування.

Тести містять 15 завдань першого та 5 завдань другого рівнів складності. Кожне завдання містить п'ять варіантів відповідей, серед яких лише одна правильна. Варіант правильної відповіді вступник заносить в талон відповідей.

За результатами вступного випробування виводиться сумарна кількість балів, на підставі якої фахова атестаційна комісія приймає рішення про участь у конкурсі та рекомендацію для зарахування до інституту. Кількість місць для зарахування на навчання визначається ліцензованим обсягом.

Зарахування вступників на навчання здійснює Приймальна комісія університету.

2. Зміст програми вступних випробувань

2.1. Дисципліна «Політологія»

Розділ 1. Політика і наука про політику

- § 1. Політологія як наука: предмет, об'єкт та структура*
- § 2. Методи та функції політології*
- § 3. Політика як суспільне явище*
- § 4. Політичне прогнозування*

Розділ 2. Політична влада і політична система

- § 1. Влада як суспільне явище: суть, джерела та ресурси*
- § 2. Політична влада: форми та типи*
- § 3. Легітимність політичної влади: суть та типологія*
- § 4. Політична система суспільства: поняття, структура та функції*

Розділ 3. Політична діяльність та політичні технології

- § 1. Політичний процес: суть і типологія*
- § 2. Політична діяльність: рівні, напрями та форми*
- § 3. Політичні технології: поняття та класифікація*
- § 4. Технології прийняття та впровадження політичних рішень*

Розділ 4. Особистість у політичному процесі

- § 1. Процес політичної соціалізації: сутність, етапи, агенти та моделі*
- § 2. Політична участь та її форми*
- § 3. Інститут політичного лідерства*

Розділ 5. Суб'єкти політики

- § 1. Суб'єкти політики: поняття та типологія*
- § 2. Форми взаємодії суб'єктів політики*
- § 3. Нація як суб'єкт політики*
- § 4. Особливості політичних еліт як суб'єктів політики*

Розділ 6. Політичні партії та партійні системи

- § 1. Суть, передумови виникнення, ознаки та функції політичних партій*
- § 2. Типологія політичних партій*
- § 3. Політичні рухи: суть, різновиди, етапи розвитку*
- § 4. Класифікація партійних систем у сучасному світі*

Розділ 7. Вибори і виборчі системи

- § 1. Інститут виборів: суть, різновиди та суспільні функції*
- § 2. Демократичні принципи виборів*
- § 3. Типологія та особливості виборчих систем*
- § 4. Еволюція виборчої системи України*

Розділ 8. Виборчий процес та виборча кампанія

- § 1. Виборчий процес та його основні етапи*
- § 2. Ресурсне забезпечення виборів*
- § 3. Стратегія і тактика виборчої кампанії*
- § 4. Моделі проведення виборчих кампаній*

Розділ 9. Держава та громадянське суспільство

- § 1. Держава як інститут політичної системи суспільства: сутність і теорії походження*
- § 2. Ознаки та функції держави*
- § 3. Парадигми держави*
- § 4. Правова держава: сутність, принципи та шляхи формування*
- § 5. Основні засади громадянського суспільства*

Розділ 10. Форма держави

- § 1. Форма держави та її складові*
- § 2. Державно-територіальний устрій*
- § 3. Сутність та різновиди монархічної форми правління*
- § 4. Республіка як форма державного правління*

Розділ 11. Демократія як суспільний ідеал і політична практика

- § 1. Поняття демократії, її античне й сучасне розуміння*
- § 2. Сучасні концепції демократії*
- § 3. Демократія як політичний режим та її головні ознаки*
- § 4. Політичні цінності демократії*
- § 5. Опозиція як інститут демократії*

Розділ 12. Недемократичні політичні режими

- § 1. Тоталітаризм та його різновиди*
- § 2. Сутність авторитаризму та різноманітність його форм*
- § 3. Порівняльна характеристика недемократичних політичних режимів*

Розділ 13. Трансформація політичних режимів

- § 1. Глобальний процес поширення демократії в 19-21 ст.*
- § 2. Основні способи та стадії демократичних перетворень*
- § 3. «Перехід» як тип суспільної трансформації*
- § 4. Особливості і фази трансформації посткомуністичних суспільств*

Розділ 14. Система державного правління в Україні

- § 1. Процес становлення української незалежної держави*
- § 2. Конституційні засади розбудови системи державного правління в Україні*
- § 3. Особливості системи місцевого самоврядування в Україні*

Розділ 15. Україна в системі міжнародних відносин

- § 1. Міжнародні відносини та зовнішня політика держави: сутність та види*
- § 2. Принципи та суб'єкти міжнародних відносин*
- § 3. Міжнародні конфлікти: суть, причини та способи врегулювання*
- § 4. Становлення України як суб'єкта міжнародних відносин*

1. Брегета А.Ю. Основи політології: Навч. посібн. / А.Ю. Брегета. – Вид. 2-ге, переробл. і доп. К.: КНЕУ, 2000.
2. Гелей С.Д. Політологія: Навч. посіб. / С.Д. Гелей, С.М. Рутар. – 7-ме вид., переробл. і доп. – К.: Знання. 2008. – 415 с.
3. Піча В.М. Політологія / В.М. Піча, Н.М. Хома. – Львів: "Новий світ-2000", 2002. – 344 с.
4. Політологія. Кн. перша: Політика і суспільство. Кн. друга: Держава і політика // А. Колодій, Л. Климанська, Я. Космина, В. Харченко.– 2-е вид., перероб. та доп.–К.: Ельга, Ніка – Центр, 2003.– 664 с.
5. Політологія: навчальний посібник / М.А. Бучин, О.О. Волинець, М.П. Гетьманчук та ін.; За заг. ред. М.П. Гетьманчука. – Львів: НТШ, 2010. – 232 с.
6. Політологія: навчальний посібник / М.П. Гетьманчук, В.К. Грищук, Я.Б. Турчин та ін.; За заг. ред. М.П. Гетьманчука. – К.: Знання, 2011. – 415 с.;
7. Політологія: Навч. посібник / О.О. Волинець, М.П. Гетьманчук, В.В. Гулай та ін. – Серія "Дистанційне навчання". – № 28. – Львів: Вид-во Національного університету "Львівська політехніка", 2005. – 360 с.
8. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): підручник / П.П. Шляхтун. – К.: Либідь, 2002. – 576 с.
9. Юрій М.Ф. Основи політології: Навч. Посібник / М.Ф. Юрій. – К.: Кондор, 2005. – 336 с.

2.2. Дисципліна «Країнознавство»

Розділ 1. Країнознавство як наукова дисципліна

- § 1. Країнознавство як наука*
- § 2. Історичні етапи розвитку країнознавства*
- § 3. Сучасні країнознавчі концепції*
- § 4. Методологічна база країнознавчих досліджень*
- § 5. Закономірності й принципи країнознавства*

Розділ 2. Політична карта світу та її історичні зміни

- § 1. Політична карта світу. Країни і держави як базові об'єкти політичної карти світу*
- § 2. Основні періодизації розвитку людства*
- § 3. Етапи формування політичної карти світу*

Розділ 3. Держава як об'єкт країнознавчих досліджень

- § 1. Держава – основний інститут політичної системи: сутність, ознаки, функції*
- § 2. Форма держави та її складові*
- § 3. Держава як основний актор міжнародних відносин*

Розділ 4. Географічне положення та територія України

- § 1. Географічне положення держави*
- § 2. Територія держави*
- § 3. Політичні кордони держави: класифікація, функції та динаміка розвитку*
- § 4. Принцип територіального верховенства та недоторканності державних кордонів як основи сучасного світоустрою*
- § 5. Внутрішній поділ території країни*

Розділ 5. Природо-ресурсний потенціал України

§ 1. Природні умови та їх складові

§ 2. Оцінка природних умов життя населення

§ 3. Природні ресурси країни: класифікація та економічна оцінка

§ 4. Природо-ресурсний потенціал країни

Розділ 6. Соціально-економічні основи країнознавчих досліджень

§ 1. Світова економіка, національне господарство та їх галузева структура

§ 2. Основні показники економічного розвитку країни

§ 3. Економічна політика держави. Принципи і джерела формування державного бюджету

§ 4. Економічні зв'язки в міжнародному вимірі

Розділ 7. Країнознавчі аспекти народонаселення та демографії

§ 1. Населення як об'єкт дослідження країнознавства. Історичні аспекти розвитку населення

§ 2. Міграція як соціально-економічне (світове) явище

§ 3. Трудоресурсний потенціал країн світу

§ 4. Територіальна організація і розселення населення

§ 5. Процес урбанізації: зміст, особливості, етапи

Розділ 8. Культуросфера у країнознавчих дослідженнях

§ 1. Культура та мистецтво як характеристики країни. Співвідношення національної та масової культури

§ 2. Наука як показник рівня розвитку країни

§ 3. Роль ЗМІ у житті держави

§ 4. Релігія і церква і у житті країни. Класифікація релігій світу. Релігійно-конфесійний склад населення країни

§ 5. Мовна структура населення і мовні проблеми

Розділ 9. Класифікація та районування країн світу

§ 1. Порівняння та класифікація у країнознавстві

§ 2. Районування країн світу

§ 3. Типи країн

§ 4. Рейтинги та індекси країн світу

Розділ 10. Країни Європи (частина 1)

§ 1. Зовнішня політика Федеративної Республіки Німеччини

§ 2. Франція у міжнародних відносинах

§ 3. Зовнішньополітична діяльність Великобританії

§ 4. Країни пострадянського простору

§ 5. Португалія, Іспанія та Італія як провідні країни Південної Європи

§ 6. Зовнішня політика Балканських країн

Розділ 11. Країни Європи (частина 2)

§ 1. Країни Феноскандії у політиці Європи (Фінляндія, Норвегія, Швеція)

§ 2. Міжнародне становище країн Прибалтики (Литва, Латвія, Естонія)

§ 3. Країни Бенілюксу у європейській політиці

§ 4. Релігійна карта Європи

§ 5. Європейські мікродержави у міжнародному політичному просторі

§ 6. Острівні країни Європи та їх політика у системі міжнародних відносин

Розділ 12. Країни Північної Америки

§ 1. Канада у міжнародних відносинах

§ 2. Аналіз міжнародного становища США

§ 3. Геополітична оцінка макрорегіону Північної Америки

§ 4. Острівні країни Північної та Центральної Америки у системі міжнародних відносин

§ 5. Зовнішньополітичні проблеми країн Центральної Америки

Розділ 13. Країни Південної Америки

§ 1. Зовнішня політика Бразилії у системі південноамериканських міжнародних відносин

§ 2. Аргентина у міжнародних відносинах

§ 3. Аналіз та оцінка міжнародного становища країн Південної Америки

§ 4. Зовнішньополітичні проблеми південноамериканських країн

§ 5. Релігійна карта Північної, Центральної та Південної Америки

Розділ 14. Країни Азії (частина 1)

§ 1. Росія у міжнародній політиці світу

§ 2. Зовнішня політика КНР у світовому просторі

§ 3. Аналіз зовнішньополітичної діяльності Казахстану

§ 4. Політика Індії на євразійському просторі

§ 5. Країни Близького Сходу на політичній карті світу

Розділ 15. Країни Азії (частина 2)

§ 1. Зовнішня політика Туреччини у системі міжнародних відносин

§ 2. Зовнішньополітичні проблеми Середньоазійських країн: Іран, Афганістан

§ 3. Оцінка геополітичного становища країн Азії

§ 4. Острівні країни Азії та їх політика у системі міжнародних відносин: Японія, Філіппіни

§ 5. Релігійна карта Азії

Розділ 16. Країни Африки. Австралія та Океанія

§ 1. Провідні країни північно-африканського континенту, їхнє значення у світовій політиці

§ 2. Геополітичне значення країн Центральної Африки

§ 3. Система міжнародних відносин південноафриканського регіону

§ 4. Релігійні особливості країн Африки

§ 5. Австралія та Океанія у системі міжнародної політики

Література до теоретичного курсу

1. Будз М. Д. Короткий довідник з комплексного країнознавства (методика країнознавчих досліджень, основні поняття та визначення, критерії, персоналії) / М. Д. Будз, М. Р. Постоловський, С. С. Троян. – К.: КІСУ, 2000. – 120 с.

2. Дахно І. І. Країни світу: Енциклоп. дов. / І. І. Дахно. – К.: Мапа, 2004. – 606 с

3. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник / І. А. Дубович. – Л.: Ліга-прес, 2005. – 819 с.

4. Країнознавство: довідник / Я. Б. Турчин, Л. О.Дорош, О. Н. Горбач. – Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львів. політехніка», 2012. – 294 с.

5. Країнознавство: навч. посіб. / Я. Б. Турчин, Л. О.Дорош, О. Н.Горбач. — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2012. — 273 с.

6. Країнознавство: теорія та практика: Підручн. / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Ю. С. Занько, Н. М. Ганич. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.

7. Масляк П. О. Країнознавство: Підручн. / П. О. Масляк. – 2-ге вид., випр. – К.: Знання, 2008. – 292 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

8. Скоропад І. С. Країнознавство: Навч. посібн. / І. С. Скоропад. – Укоопспілка, Львівська комерційна академія, 2006. – 355 с.

9. Стасюк І. М. Конспект лекцій з дисципліни «Країнознавство» для студентів напрямку «Міжнародні відносини» / І. М. Стасюк. – Львів: Нац. ун-т «Львівська політехніка», 2005. – 122 с.

10. Яценко Б. П. Країнознавство: основи теорії: Навч. посібн. / Б. П. Яценко, В. К. Бабарицька. – К.: Либідь, 2009. – 312 с.

